

NYHEDSBREV 4 MAJ 2023

Kvindeliv

Første uge i maj, deltog jeg i kvindetræf i kirken i Ngagara i Bujumbura. Jeg deltog sammen med bestyrelsen i Kvindedepartementet og UEBB's formand Audace.

Hernede er Kvindedepartementet ikke en uafhængig organisation, selvom de dog har lidt deres egen økonomi. Det betyder, at de altid skal invitere repræsentanter fra UEBB's ledelse med til alle deres arrangementer.

Dagens program var først forretningsmøde for distrikterne samt hilsner fra "yours truly" og formændene for både kvinderne og UEBB, og efter frokost kom den for mig lidt mere interessante del, nemlig fire små oplæg forberedt af bestyrelsen. Her skulle de fremmødte høre om Self-leadership, small business, præstekoners rolle og ansvar samt familieplanlægning.

Det var nok ikke emner, der ville være på programmet til et dansk kvindetræf. Her har vi flyttet os lidt væk fra, at præstens kones vigtigste rolle er at være en god hustru, at bakke sin mand op, altid være parat til at modtage gæster og i det hele taget være en rollemodel for alle andre kvinder i menigheden og lokalsamfundet. Meeen omvendt skal vi jo ikke 100 år tilbage i historien for at støde på samme holdninger i danske sammenhænge. Hernede er det at være præstekone en vigtig funktion, og jeg er fuld af beundring for, hvad disse stærke kvinder gør både for deres familier og deres kirker.

Familieplanlægning er til gengæld virkelig både et vigtigt, men også ind imellem "farligt" emne. Hvor vi som danske kvinder frit selv kan råde over egen krop og tage beslutninger om prævention osv, er det knap så enkelt her. Kulturelt får man mange børn, og det er ikke altid et nemt emne at tage op, hverken i familien eller i kirken. Når emnet bliver taget op som til denne anledning, tales der også primært om birth-spacing og brug af sikre perioder, og ikke så meget om andre former for prævention. Birth-spacing går ud på, at man prøver at få ca. 2 år mellem fødslerne af hensyn til både mødre og børn, da man også anbefaler at amme i lang tid som supplement til almindelig mad. Men der var gang i debatten og mange spørgsmål – som; "hvordan siger jeg nej til sex"? "Hvad hvis jeg ikke ønsker flere børn, men min mand synes vi skal have flere"? Så til dette sidste oplæg blev tiden noget overskredet, fordi der i den grad var gang i debatten! Heldigvis oplever vi, at UEBB som kirke bestemt ikke er berøringsangste overfor familieplanlægning, prævention osv. Faktisk hører vi i projektsammenhænge, at de bliver rost for at tage emnet op og opfordrer ægtepar til at drøfte det og at begrænse antallet af fødsler. Næste step er måske at gøre mere ud af at lære unge mennesker om krop, sex og prævention, så man kan mindske antallet af unge piger, der bliver uønsket gravide og forlader skolen i utide.

Vand!

Vand er vigtigt, og lige inden Jep kom herud for at arbejde med – vand – var jeg pludselig uden vand i huset. Meget mystisk. Alle havde vand på højen undtaget mig og grisene. Det resulterede i en større aktion med et gravearbejde så stort foran døren, at jeg på et tidspunkt havde en voldgrav hele vejen foran huset og skulle springe over den, hvis jeg skulle ud.

Heldigvis for mig og min magelighed og trang til vand i hanerne, kan man hente vand ved en nærliggende vandhane og pumpe det op i vores vandtønde, så det varme bad osv er sikret.

Men det tog faktisk 3 dage med intenst gravearbejde, før fejlen blev fundet; en sagesløs arbejder havde - vist uden at opdage det selv - hakket et hul i vandrøret mellem os og grisene, så alt vandet løb ud i markerne nedenfor huset.

Men da Jep ankom, var alt repareret og voldgraven "kastet til" igen.

Jeps primære opgave var denne gang – udover at kramme sin kone – at lave de indledende manøvrer til vandprojektet i nærliggende Nyantore, hvor et lille samfund med en klinik, kirke og skole skal forsynes med vand fra kilder i dalen nedenfor. Så sammen med sin "partner in crime" Emmanuel gik han i bedste Olsenbanden-stil i gang med en opmålingsplan. "Vi skal bruge en spand, en hakke, et målebånd og et stopur" lød det, inden de drog afsted for at finde ud af, hvor der var mest vand at hente, når der skal indfanges og lukkes kilder. Vandet fra kilderne skal så ledes i en tank, hvorfra det pumpes op til en anden tank ved hjælp af en soldrevet pumpe. Selve gravearbejdet ved kilderne startede i sidste uge, og forhåbentlig er alt klar til solpaneler og pumpe engang i september.

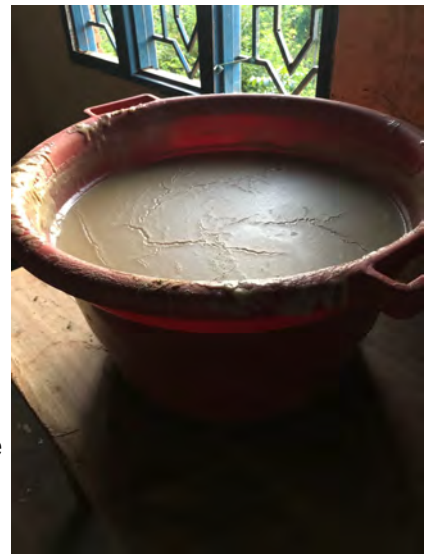
Efter 10 gode, men alt for korte dage, måtte jeg kysse gemalen farvel i lufthavnen i Kigali, tørre tårerne væk og køre tilbage sydover uendeligt taknemmelig over at være utrolig godt gift med en mand, der bakker mig op i, at jeg er her i stedet for i Allesø. Også selvom savnet for begges vedkommende er stort – og nogle aftener er **meget** stille, når vi er i hvert sit store hus på hvert sit kontinent! Derfor var det meget hyggeligt at Edouard lige tog med til Rubura i fire dage og var med på field visits mm. og holdt mig lidt med selskab.

Mad!

Mad er også vigtigt, og jeg lider bestemt ingen nød på den front. Renovat vores dygtige hushjælp sætter tre gange om dagen gode måltider på bordet til mig, og der er altid en banan i magasinet eller en kiks i skuffen. Men alt for mange børn og familier heromkring sulter reelt i perioder. Lige nu venter man på at høsten er klar, og det betyder for mange familier, at de ingen mad har.

Her i Rubura bespiser kirken i samarbejde med et privat projekt fire dage om ugen over 1000 børn fra særligt udvalgte familier, som ellers ingen mad ville få. De får en stor kop nærende vælling pr. barn, og uddelingen starter ca 17.30 og tager et par timer.

Det er et nøje udvalgt tidspunkt, for så får børnene mad i maven inden sengetid og kan falde i søvn.

En del spiser med det samme, men mange hælder vællingen over i lukkede beholdere og tager det med hjem, så hele familien kan deles om det.

For at kunne købe det sukker, der er i vællingen, tog kirken en periode en lille egenbetaling fra familierne på ca 1,75 kr om måneden pr. barn. Det er der familier der ikke har, og derfor holdt nogen op med at komme. Heldigvis kom der donationer fra gode folk i Danmark, så nu er det igen gratis at være med!

I Batwalandshbyen Shembati talte jeg med en skolepige, som fortalte, at hun ikke altid får et måltid om dagen, og hun spiser aldrig om morgenen, inden hun skal i skole. Man kan kun forestille sig, hvor svært det må være at koncentrere sig og lære noget uden mad! Hun drømmer om at blive læge eller sygeplejerske, når hun bliver voksen. Men lige nu og her havde hun kun ét ønske; mere mad! Så får alle kampagnerne hjemme i DK om madspild lidt en anden dimension, og så ville man nogle gange ønske, at man kunne dele ud af overfloden af supermarkedernes overskudsvarer!

Så glæder jeg mig over, at vores indsatser her i Burundi handler rigtig meget om fødevarer sikkerhed, effektive dyrkningsmetoder og introduktion af køkkenhaver osv alt sammen med fokus på, at alle skal have mad hver dag! I Batwaprojekterne er der meget fokus på at lære at tænke mere langsigtet, og dyrke jorden, men også sørge for at gemme af høsten til senere, både til mad og såsæd.

Vær beredt!

Alle der har været spejder kender vist det valgsprog.

Hernede lyder det; **Scouts - Toujours prêts.**

I sidste uge var jeg med til en førertræning for spejdere i Musema. De skulle introduceres til en spejderhåndbog, som er blevet oversat til kirundi. Både trykningen og træningen er støttet af Danske Baptisters Spejderkorps.

Derfor ville spejderne her gerne have, at jeg kom og bragte en hilsen og øste ud af min lange erfaring som spejder 😊 Jeg har trods alt været spejder i ca. fire år, fra jeg var 9 til jeg fyldte 13 og flyttede til Rwanda. Så jeg har skam solgt mange lodsedler, gjort gode gerninger og nåede også lige en enkelt landslejr på Øksedal (jubilæumslejren i 1980) og lokale hikes

og sommerlejr. Og så er jeg dels datter af og også gift med tidligere kredsførere! Derfor var det en særdeles erfaren kvinde, der kunne forklare alt om korpsets opbygning, førertræninger og typiske danske spejderaktiviteter. Og ingen kunne se, at jeg aftenen inden med svingende internetadgang havde nærlæst spejdernes hjemmeside for at være nogenlunde sikker på, at jeg ikke bare fabulerede vildt over temaet 😊

Bil

Har I tænkt over, hvor meget det betyder, at rattet sidder i den rigtige side? Jeg trives absolut bedst med at have rattet i venstre side i et land med højrekørsel! Overhalinger er bare lettere, når man kan se de modkørende. Derfor er jeg simpelthen så glad for, at jeg har overtaget Rwanda-bilen efter volontørerne. En dejlig ukompliceret Toyota RAV4 med automatgear, let at køre og alligevel med god plads! Og fordi jeg bor heroppe tæt på grænsen, kan jeg lige drøne til Rwanda og tanke benzin – hvilket ikke rigtigt er muligt her i landet medmindre man tyr til det sorte marked.

På billedet kan man se, hvordan det foregår. Jeg måtte "ringe til en ven" for at få benzin nok til at volontørerne kunne komme tilbage til Butare i sidste måned. Så der blev indkøbt 7 halvanden liters flasker med benzin til knapt 30 kr. pr liter. Og ingen løftede et øjenbryn over at den transaktion foregik midt på hotellets parkeringsplads 😊

Her er benzin nogle dage næsten sværere at skaffe end dollars - og det siger faktisk ikke så lidt. Og jeg skal alligevel over grænsen med jævne mellemrum for at forny eksport- og importpapirerne, som kun gælder ca 14 dage ad gangen.

Så nu arbejder jeg på at blive anerkendt lidt for mine køre-evner, da folk hernede kigger lidt skeptiske og siger; er det ikke bedre at Jep eller Edouard – ja I kan faktisk indsætte et hvilket som helst mandenavn her – kører? Så fredag fylder jeg bilen op med mænd (!!) og kører til Bujumbura og beder til, at alt går glat og at de bliver helt overvældede af mine evner som bilist! Mere om udfaldet af det i næste nyhedsbrev!

Her kan I også læse om besøg fra Danmark - jeg er så heldig at min veninde Mette kommer på besøg og skal med mig på arbejde.

Nyd det danske sommervejr og de lange lyse aftener - dem har vi absolut ikke her. Og folk tror jeg bilder dem noget ind, når jeg fortæller om korte nætter og lange, lange, lyse dage og aftener.